

2.2.2022

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen hankeryhmän kokous

Aika ma 31.1.2022 klo 12.00–14.45

Paikka Teams-toteutus

Osallistujat Tanja Lahti, hankepäällikkö, VM puheenjohtaja
Olli-Pekka Rissanen, johtava asiantuntija, VM varapuheenjohtaja

Jäsenet:

Lotta Engdahl, erityisasiantuntija, LVM

Pekka Alhojärvi, erityisasiantuntija, MMM

Sami Niinimäki, opetusneuvos, OKM

Tuula Helander, erityisasiantuntija, STM (poissa)

Tiina Salminen, johtava asiantuntija, TEM

Jani Heikkinen, neuvotteleva virkamies, VM (myös sihteeristön jäsen)

Anssi Hänninen, erityisasiantuntija, YM

Tarja Riihisaari, toimialan johtaja, Ilmatieteen laitos (poistui klo 13.22)

Antti Kosonen, innovaatiojohtaja, Maanmittauslaitos

Kaisu Harju, ryhmäpäällikkö, Suomen ympäristökeskus (poistui klo 14.20)

Hannele Orjala, tietopalvelujohtaja, Tilastokeskus (poistui klo 13.21)

varajäsen Outi Ahti-Miettinen, laatupäällikkö, Tilastokeskus

Tapio Oikarainen, kehityspäällikkö, Liikenne- ja viestintävirasto

Pasi Rautio, projektipäällikkö, Helsingin kaupunki

varajäsen Hami Kekkonen, projektipäällikkö, Helsingin kaupunki

Markku Rimpelä, strategiajohtaja, Hämeenlinnan kaupunki (poistui klo 13.00)

Katariina Valtonen, kehittämisspäällikkö, Kouvolan kaupunki

Martti Vanala, ICT-kehittämisspäällikkö, Kuopion kaupunki

Pekka Kantola, tietohallintojohtaja, Kuusamon kaupunki (poistui klo 13.21)

Elisa Kettunen, kehittämisspäällikkö, Kuntaliitto (liittyi klo 12.34, poistui klo 13.47)

Mikko Hoikka, toimialajohtaja, Medialiitto

Tarmo Toikkanen, toiminnanjohtaja Open Knowledge Finland

Ville Peltola, johtaja, Teknologiateollisuus (poissa)

Pysyvät asiantuntijat (sihteeristö):

Miina Arajärvi, erityisasiantuntija, VM (poistui klo 14.28)

Mika Honkanen, kehityspäällikkö, Digi- ja väestötietovirasto
Heidi Innanen, hankekoordinaattori, VM

Kutsutut asiantuntijat:

Riitta Autere, neuvotteleva virkamies, VM

Marika Jokinen, koulutuspäällikkö, Tilastokeskus

Essi Kaukonen, projektipäällikkö, Tilastokeskus (poissa)

Nico Kärjäoja, suunnittelija, VM (poistui klo 14.39)

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Päätös: Todettiin kokous avatuksi klo 12.00 ja hyväksyttiin esityslista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Käytiin tiiviisti läpi 14.12.2021 pidetyn hankeryhmän kokouksen sisältö ja siitä laadittu muistio. Muistioon ei ollut huomautettavaa.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio sellaisenaan.

3. Jäsenmuutokset hankeryhmässä

Todettiin, että hankeryhmän kokoonpanoon on tullut seuraavat muutokset: Liikenne- ja viestintäviraston esityksestä erityisasiantuntija Jussi Mäkitervon tilalle varsinaiseksi jäseneksi tulee kehityspäällikkö Tapio Oikarainen ja Kuopion kaupungin esityksestä laatu- ja kehityspäällikkö Sirpa Pajulan tilalle varsinaiseksi jäseneksi tulee ICT-kehittämispäällikkö Martti Vanala. Lisäksi hankeryhmän sihteeristössä erityisasiantuntija Miina Arajärvi valtiovarainministeriöstä vaihtaa työntajaa 1.2.2022 alkaen.

Uudet hankeryhmäläiset Tapio Oikarainen ja Martti Vanala esittäytyivät lyhyesti. Miina Arajärvi kertoi jatkosuunnitelmistaan.

Päätös: Merkittiin tiedoksi hankeryhmän kokoonpanomuutokset.

4. Hankkeen vuoden 2021 toimintakertomuksen läpikäynti

Käytiin läpi keskeisiltä osin hankkeen toimintakertomus vuodelta 2021. Toimintakertomuksessa on kerrottu työpaketeittain viime vuoden aikaansaannoksista. [Sisältö on tutustuttavissa hankkeen Tiimeri-työtilassa.](#)

Mainittiin erityisesti uusille hankeryhmäläisille, että työpaketeista 1, 2 ja 4 on muodostettu alaryhmät, joiden työskentely on ollut avointa kaikille hankeryhmäläisille. Työpaketteihin 2 ja 4 liittyvät alaryhmät jatkavat edelleen työskentelyä ja niihin saa mielellään tulla mukaan.

Päätös: Merkittiin tiedoksi hankkeen vuoden 2021 toimintakertomus ja sen läpikäynti.

5. Hankkeen työpakettikohtainen eteneminen

Työpaketti 1:

Strategiset tavoitteet olivat lausuntokierroksella ministeriöissä 12.1.2022 saakka ja saatujen kommenttien perustella on tehty joitakin tarkennuksia. Poliittisessa valmistelussa odotetaan parhaillaan erityisavustajien kommentteja. Strategiset tavoitteet tullaan käsittelemään Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministeriryhmässä. Strategisiin tavoitteisiin liittyvää työtä tullaan hyödyntämään kansallisen digikompassin valmistelussa.

Kysyttiin, mikä on periaatepäätöksen vaikutus. Tarkoituksena on, että saadaan ohjaava asiakirja jatkotoimien käynnistämiseen ja se sisältää aiheita myös jatkohankkeille. Lisäksi kysyttiin, saadaanko digikompassilla jatkuvuutta myös hallituskauden yli. Jatkuvuutta toisi, jos digikompassin pohjalta valmisteltaisiin selonteko. Asiaa ei ole päätetty, mutta siitä on keskusteltu. Myös Tietopolitiikka.fi -ryhmän tuki tuo jatkuvuutta.

Työpaketti 2:

Tiedon jakamisen toimintamallin tekninen toteutus ja sisällönsyöttö avoindata.fi-palveluun ovat käynnissä. 1.3. pidettävässä verkkotilaisuudessa tullaan julkistamaan toimintamallin ensimmäinen versio ja API-periaatteet sekä käynnistetään API-verkostoyhteistyö. Toimintamallin sisältökokonaisuus oli avoimesti kommentoitavana 14.12.2021-10.1.2022 ja kommenttikierroksen aikana saatiin lähes 100 kommenttia, joiden pohjalta toimintamalliin on tehty pieniä tarkennuksia ja täydennyksiä.

DVV:ssä on aloittanut sisällöntuottajana Meeri Hakala. Toimintamallin ylläpidosta ja jatkokehityksestä on sovittu DVV:n kanssa tämän vuoden osalta. Se sisältyy lisäksi myös vuosien 2023-2026 JTS-esitykseen. Toimintamallin ensimmäisestä versiosta toivotaan palautetta, jonka pohjalta voidaan mahdollisesti syksyllä julkaista päivitetty ja paranneltu versio.

Toimintamallin sisällöt käännetään ruotsiksi ja englanniksi. Käyttöönoton tukemiseksi tehdään myös kaikille avoin eOppiva-koulutus.

VN TEAS -hanke julkisen sektorin tietojen maksullisuuden ja maksuttomuuden vaikutuksista on edennyt puoleen väliin. 12.1. järjestettiin puoliväliseminaari ja sen yhteydessä tiedon tuottajille kohdennettu työpaja. [Puoliväliseminaarin tekstitetty tallenne on katsottavissa tarkoinlakia.fi-sivustolla](#). 14.2. järjestetään tiedon käyttäjille suunnattu työpaja.

Työpaketti 3:

Laatukriteerit ja mittarit ovat viimeisteltävinä lausuntokierroksen pohjalta. Kriteerit on nyt tiivistetty kolmeen ryhmään: miten tieto kuvaa todellisuutta, miten tieto on kuvattu ja miten tietoa voi käyttää. Suosituksen statuksen selvittäminen on työn alla. Laatukriteerit ja mittaristo tullaan lanseeraamaan Tilastokeskuksen järjestämässä tilaisuudessa 10.3. Laajempi verkostotoiminta laatukriteereihin liittyen tullaan käynnistämään tilaisuuden jälkeen.

Tiedon laatukehikosta tulee oma eOppiva-koulutuksensa, jota työtetään kevään aikana. Käyttöönottosuunnitelman ja hallintamallin valmistelua jatketaan muiden toimien ohella. Lisätietoa tiedon laatuun liittyvästä osahankkeesta on saatavissa osoitteesta: [stat.fi/tiedonlaatu](#).

Työpaketti 4:

API-periaatteet ovat valmistuneet ja tavoitteena on julkaista ne helmikuun aikana, viimeistään 1.3. verkkotilaisuudessa. DVV vastaa vuodesta 2022 alkaen API-periaatteiden ylläpidosta ja myös rajapintakehityksen verkostoyhteistyön koordinoinnista hankkeen tukemana, tehtävässä on aloittanut 17.1. Arvi Leino. Myös tästä kokonaisuudesta on tulossa eOppiva-koulutus, jonka suunnittelu on käynnistynyt hieman etupainotteisesti Miinan työpaikan vaihdoksesta johtuen.

[Semanttisen yhteentoimivuuden nykytilaa koskevan kyselyn yhteenveto on saatavilla hankkeen verkkosivuilta](#). VM on käynnistänyt esiselvityksen julkisen hallinnon yhteisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden linjaustyön edistämiseksi. Jatkotyöstä päätetään osaston johtoryhmässä 7.2. Työn tilanteesta on tarkoitus kertoa tulevissa hankeryhmän kokouksissa. Ehdotettiin myös, että Arvi Leino voisi tulla hankeryhmän kokoukseen kertomaan rajapintakehityksen verkostoyhteistyöstä.

Käytiin keskustelua mm. verkostoyhteistyön painopisteistä ja mahdollisista osallistujatahoista.

Viestintä:

Kuten aiemmin jo todettiin, 1.3. klo 13-15 järjestetään verkkotilaisuus, jossa julkistetaan tiedon jakamisen toimintamalli ja API-periaatteet sekä käynnistetään rajapintakehityksen verkostoyhteistyö. Tilaisuuden markkinointi käynnistyy ensi viikolla ja tilaisuus on kaikille avoin. Tilastokeskus järjestää oman julkistamistilaisuuden tiedon laatukriteereihin liittyen 10.3.

Hankkeen Trello-alustalla voi edelleen esittää kysymyksiä ja kommentteja. Seuraava hankkeen tilannekatsaus on 9.2. klo 14.30-15.00.

Uusin podcast-jakso julkaistaan torstaina 3.2. ja seuraava jakso on tarkoitus julkaista maaliskuun alkupuolella.

Tämän vuoden viestintäsuunnitelma on tehty ja se löytyy [Tiimeri-työtilan kokousaineistoista](#).

Kuntaliitto järjestää Digisumpit 17.2. ja tilaisuudessa käsitellään tällä kertaa strategisia tavoitteita (TP1) ja tiedon laatua (TP3).

Budjetti:

Katsottiin hankkeen budjetin tilannetta. Todettiin, että sidontaprosentti on jo tässä vaiheessa vuotta melko korkea.

Päätös: Merkittiin tiedoksi työpakettikohtainen eteneminen.

TAUKO klo 13.21-13.30

6. Verkkokoulutusten asiakasymmärryksen kartoittaminen

Hankkeessa kehitetystä tiedon jakamisen toimintamallista, yhteentoimivuudesta ja tiedon laatukehikosta tuotetaan tämän kevään aikana kaikille avoimet verkkokoulutukset eOppivaan. Kurssien suunnittelu käynnistyy 14.2. ja tätä ennen kerätään asiakasymmärrystä tunnistetuilta kohderyhmiltä. Hankeryhmällä koettiin olevan arvokasta näkemystä koulutuksen sisältöön ja muotoon liittyen, joten kokouksessa hyödynnettiin Howspace-alustaa näkemysten keräämiseen.

Todettiin, että kolmesta koulutuksesta sekä jo aiemmin toteutetusta Johdatus tietopolitiikkaan -koulutuksesta muodostetaan yhtenäinen kokonaisuus eOppivaan. Kokonaisuuden tarkoituksena on lisätä perusymmärrystä käsiteltävistä aiheista.

Koulutus 1: Tiedon jakamisen toimintamalli

Kerrottiin lyhyesti koulutuksen tarkoituksesta. Koulutuksessa ei esitellä pelkästään toimintamallia, vaan tavoitteena on täydentää ja tukea toimintamallin sisältöä.

Howspaceen tehtyjen huomioiden lisäksi käytiin keskustelua koulutuksesta. Ehdotettiin, että koulutuksessa voitaisiin lähteä perustuslain 12 §:stä, eli tiedon jakamiseen on julkisessa hallinnossa tietty velvoite. Toisaalta kommentoitiin, että nykyvirkamies tuntee jo nykyisellään riittävästi ahdistusta kaikista velvoitteista, joten asiat olisi hyvä esittää positiivisessa muodossa. Olennaista olisi pohtia, miten kasvatetaan positiivista motivaatiota ja miten tiedon jakaminen tuo itselle lisäarvoa. Kaivattiin havainnollisuutta ja esimerkkejä, joiden kautta oppija voi huomata, että omassa organisaatiossa on saman tyyppinen tilanne. Toivottiin myös havainnekuvia ja ehdotettiin, että niiden suunnittelussa hyödynnettäisiin viestinnän ammattilaisten osaamista, jotta kuvien sisältö olisi nopeasti omaksuttavissa.

Koulutus 2: Tiedon laatukehikko

Kerrottiin, että tiedon laatukriteereihin liittyvän koulutuksen tavoitteena on olla tiedon käyttäjän ja tietoaaineistojen parissa työskentelevän työkalupakki ja siihen tulisi pystyä helposti palaamaan.

Kommentoitiin, että suurin osa oppimisesta tapahtuu tutkitusti tekemisen kautta ja tätä voisi pyrkiä huomioimaan koulutusten suunnittelussa. Pohdittiin myös, pitäisikö viestinnän tai koulutussisällön olla hieman eri tasoista oppijan mukaan. Kehotettiin myös miettimään huolella, mikä on tavoitetaso kokonaisuudelle. Ehdotettiin harkittavaksi ongelmalähtöisen oppimisen menetelmää (PBL), joskin todettiin myös, että perusteellinen oppiminen vaatii työtä ja aikaa oppijalta. Keskusteltiin leikkisimulaation hyödyntämisestä ja pohdittiin, onko realistista olettaa, että oppijat käyttäisivät aikaa sellaisen läpikäymiseen. Pyydettiin huomioimaan, että ministeriön ja viraston tarpeet poikkeavat usein toisistaan. Pysyvemmän muutoksen aikaansaamiseksi tulee muistaa, että johto on se, joka määrittää suunnan.

Koulutus 3: Tiedon yhteentoimivuus

Tässä koulutuksessa nojaututaan pitkälti API-periaatteisiin, mutta avataan myös semanttista yhteentoimivuutta. Koulutuksen toivotaan mm. kirkastavan johdolle yhteentoimivuuden merkitystä. Poikkeuksellisesti tämän koulutuksen osalta runko on jo pitkälti suunniteltu ja TP4-alaryhmä on antanut omalta osaltaan näkemyksensä.

Kommentoitiin, että tässä koulutuksessa pitäisi pystyä kytkemään sisältö isompaan kuvaan ja kokonaisuuteen, ja mielikuvan luomiseen tulisi panostaa. Silppumainen kokonaisuus ei tuo toivottua lopputulosta johdon informoinnissa.

Yleisesti kaikkiin koulutuksiin liittyen keskusteltiin, että oppijan kannalta on olennaista tietää, mikä on opiskeltavan asian ydintä ja mikä on puhtaasti lisätietoa.

Jos hankeryhmäläisillä on kiinnostusta kommentoida koulutusten käsikirjoituksia, niin kommentteja otetaan mielellään vastaan. Halukkaat voivat ilmoittautua Nico Käräjäojalle (nico.karajaoja@gov.fi). Alaryhmissä kommentointiin tullaan joka tapauksessa palaamaan. Howspaceen on mahdollista lisätä kommentteja perjantaihin 4.2. saakka.

Päätös: Merkittiin tiedoksi asiakasymmärryksen kartoittaminen ja siihen liittyvä keskustelu.

7. Ajankohtaiset EU-asiat

Avoimen datan direktiiviin liittyvistä arvokkaista tietoaaineistoista ei ollut uutta kerrottavaa.

Data Governance Act (DGA) on juristi-lingvisteillä tarkastettavana, tarkka aikataulu ei ole tiedossa. Parlamentin käsittely on näillä näkymin 23.3. Uusiin viranomaistehtäviin liittyvät keskustelut on käynnistetty LVM:n kanssa.

Data Act on luvattu 23.2. Sisällöstä ei ole vielä tarkkaa tietoa.

DG DIGIT:ssä valmistellaan yhteentoimivuuden sääntelyä, joka tulee avoimella menettelyllä. Sääntelyä päästään jossain vaiheessa kommentoimaan. Sisältö on luonnosvaiheessa ja elää vielä. Käytännössä esim. EIF:stä tulisi säännelty versio.

Digital Service Act (DSA) ja Digital Market Act (DMA) vaikuttavat myös joiltain osin datapuoleen. Puheenjohtajamaa Ranska on ollut hyvin aktiivinen näissä. Ranska haluaa pohtia myös digitaalisen suvereniteetin merkitystä. Teemaan liittyy myös tammikuussa julkaistu podcast-jakso Tiedon äärellä – tietopolitiikasta tekoihin -sarjassa

Komissio julkaissut deklaraation kaikkia koskevista digitaalisista oikeuksista ja periaatteista, tarkemmin tähän voi tutustua osoitteessa:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_452

Päätös: Merkittiin tiedoksi ajankohtaiset EU-asiat.

8. Muut asiat

- Digikompassin valmistelu (käsiteltiin asiakohdassa 5)
- 14.2. VN TEAS JULKIHINTA-hankkeen työpaja tiedon käyttäjille (käsiteltiin asiakohdassa 5)
- 1.3. klo 13-15 TiHA TP2- ja TP4-tuotosten julkistustilaisuus (käsiteltiin asiakohdassa 5)
- 10.3. klo 13-15 TiHA TP3-tuotoksen julkistustilaisuus (käsiteltiin asiakohdassa 5)
- CGI-opinnäytetyöt: CGI:n Future Talent -ohjelmassa mukana oleva Anni Alila tekee diplomityönsä API-periaatteista ja niiden soveltamisesta. Mahdollisesti on tulossa myös toinen lopputyö (AMK) liittyen työpakettiin 2.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokoukset sovittiin pidettävän seuraavasti:

- ti 29.3. klo 13.00-15.50
- ti 24.5. klo 13.00-15.50

Päätös: Merkittiin tiedoksi seuraavien kokousten ajankohdat.

10. Kokouksen päättäminen

Päätös: Kokous päätettiin klo 14.45.